

Oponentský posudek bakalářské práce Tomáše Adamce *Nauka o významu, biosémiotika a jejich význam pro současnou kulturu*

Tématem práce je dílo J. von Uexkülla a přítomnost jeho myšlenkového odkazu v současné biosémiotice.

V první části, v níž se autor věnuje hlavním idejím Uexküllovy *Nauky o významu*, a v části druhé, kde za pomoci Markošových *Znaků a významů v evoluci* seznamuje čtenáře s biosémiotikou, tlumočí základní myšlenky věrně a výstižně. Ve třetí části stejně spolehlivě prezentuje Markošovu kritiku von Uexkülla a navíc předkládá vlastní interpretační hypotézy, jimiž se snaží dopad kritiky zmírnit – zde poskytuje racionální podněty k dalšímu promýšlení odkazu německého biologa, které je třeba brát vážně. Relevantní jsou rovněž „metafyzické“ otázky položené v posledním oddíle této části. Ve čtvrté části, kde se autor zamýšlí nad vlivem „přírodní vědy o významu“ na lidskou kulturu (a spolu s tím nad vlivem jejího protikladu, mechanistické biologie), argumentuje věcně a kultivovaně.

Závažné věcné námitky vůči práci nemám. O jednotlivých obecných, nutně zjednodušujících tvrzeních čtvrté části by jistě bylo možné dlouze diskutovat, ale myslím, že by tyto diskuze zásadně nezpochybnily základní vyznění textu.

Z formálního hlediska práci vytykám nedostatečné odkazování ke zdrojovým textům. Např. na str. 9 používá autor k objasnění von Uexküllovy nauky o významu tři příklady (dlažební kostka, skleněná mísa, žebřík), neuvádí však, že jde jen o mírně obměněné příklady samotného von Uexkülla (např. u využití skleněné mísy jako okna sám uvádí umělecký záměr, kdežto von Uexküll úmysl mít „okno, které propouští sluneční světlo, ale nemožňuje kolemjdoucím nahlížet dovnitř“). Nejde myslím o závažný nedostatek, autor se v případech, kdy chybí odkaz, netají tím, že jen tlumočí příslušné dílo, ale opominutí přece jen hodnotu práce – vcelku zbytečně – snižuje.

Až na uvedený nedostatek považuji práci za příkladnou, doporučuji ji k obhajobě a – právě se zřetelem ke zmíněné formální slabině – navrhuji hodnocení „velmi dobře“.

21. 8. 2018

Mgr. Richard Zika, Ph.D.